

Katai Tayama

Köy Öğretmeni

Türkçesi: Tunç Albay

Roman

Köy Öğretmeni

1.

On altı kilometrelik yol pek uzun gelmişti. Yol, *Aojima*¹ tarzı kumaşların satıldığı Hanyū adlı bir kasabadan geçiyordu. Tarlalarda geven açmış, iki katlı kiraz çiçekleri ise zenginlerin evlerinin etrafına yayılmıştı. Zaman zaman, yanından kırmızı jüponu görünen köylü bir genç kız geçiyordu.

Hanyū'dan bir çekçeğe bindi. Üzerinde annesinin gece boyu uyumadan diktığı üç kat kumaşlı bir *haori* ve muslinden yapılma yeni bir *obi* vardı, çekçek sürücüsü ise rengi atmış bir battaniyeyi *hakama*'sının üzerine bağladı ve arabanın çekme kollarını kavradı. Kalbi güm güm atıyordu.

Seizō için yeni bir hayatın kapıları aralanıyordu. Nasıl bir hayat olacaksa olsun, bu yeni hayatında onu anlam ve umut kavramlarının bekleyeceğini hissediyordu. Her gün erken kalkıp, üniformasını giyip, Gyōda'dan Kumagaya'ya kadar on kilometreden fazla yürüdüğü o beş yıllık ortaokul² hayatı artık geçmişte kalmıştı. Mezuniyet töreninden sonra verilen ziyafette, masasına oturan bir gejša sayesinde hayatındaki ilk cilveleşmesini deneyimlemiş ve normalde sert bir mizaç takınan öğretmenlerinin, boğuk sesleriy-

---

1 Okuma kolaylığı sağlamak adına eserde geçen Japonca referanslar; Giyim, Kişiler, Edebiyat ve Şarkı, Yiyecek ve İçecek, Bitki, Tarih, İnanç ve Diğer başlıklarıyla kategorize edilerek kitabın sonunda yer alan sözlükçede derlenmiştir. (ç.n.)

2 Öyküdeki "ortaokul" tanımı ortaöğretim (yani lise), "ilkokul" tanımı ilköğretim (yani ilk ve ortaokul), "yüksekokul" ise yükseköğretim (yani üniversite) yıllarını kastetmektedir. (ç.n.)

le notaları umursamadan şarkı söylemelerini dinlemişti. Bir iki ay geçtikten sonra ise okul penceresinden seyrettiği dünya ile gerçek dünyanın alakası bile olmadığına ayırdına yavaş yavaş varmıştı. Özellikle de anne ve babası söz konusuysa. Bunu, etrafındaki insanların ona olan yaklaşımlarında da görüyor, seslenişlerinde de duyabiliyordu. Hatta, her zaman beraber takıldığı arkadaş grubunun havasındaki değişimde bile...

Bir anısı aklına geliverdi.

On gün kadar önce, yakın arkadaşı Ikuji Katō ile Kumagaya'dan eve yürüyerek dönerken edebiyattan, gelecekte ve aşktan bahsediyorlardı. Ortak arkadaşlarının ilişki içinde olduğu bir kız hakkında konuşuyorlardı.

"O şekilde bakarsan, bizimki bu kıza fena tutulmuş olmalı."

"Şimdiye kadar hiç de öyle olduğunu düşündüren bir durum olmadığından, hiç oralı olmamıştım. Zaten geçen gün 'İyice bilge oldum artık,' deyince hayattaki emellerini aşkı için bir kenara atmayacağını ve ondan vazgeçmeyi kastediyor sanmıştım, gelgelelim ki tam tersi çıktı."

"Sahiden."

"Ne garip ama, değil mi?"

"Geçen gün gönderdiği bir mektupta 'Aşkım için bunca zaman sarf ettiğiniz emekleriniz için teşekkür ederim. Aşkın gönülde bıraktığı ağırlığı ilk kez deneyimlemiş oldum. Artık bundan sonra da bu aşkın ilerlemesini diliyorum, fiziksel bir şey olmadan...' yazmıştı bana."

Bu "fiziksel bir şey olmadan" kısmı Seizō'nun içini titretmişti. Ikuji de bir şey demeden yanında yürümeye devam etti.

Ikuji birden, "Benim içimde sakladığım büyük bir sır var," dedi.

Teklifsizce söylediği için, Seizō gülerek "Benim de var!" diye yanıtladı.

Keyifleri kaçtığından ikisi de sessizce yola devam etti.

Bir süre sonra Ikuji, "Sen şu malum Obana'yı tanıyor musun?" diye sordu.

"Tanıyorum."

“Sen ona âşık olabilir miydin?”

“Yani,” diye güldü Seizō. “Âşık falan olabilir miydim bilmiyorum ama dış görünüşünü seyretmeyi beğeniyorum diyelim.”

“Peki ya A?”

“Onu hiç öyle düşünmedim.”

Ikuji biraz tereddüt ederek ekledi, “O zaman, *Art*’a âşık olur muydun?”

Seizō’nun kalbi biraz hızlandı. “Hımm, bir fırsatını bulsaydım ne olacağını bilemiyorum ama... Şu an aklımda öyle bir düşünce yok,” dedi ve neşeli bir tonda birden “Eğer *Art*’ı konuşuyorsak... Ben Obata ve *N Hanım*’ı nasıl görüyorsam, sen ve *Art*’ı da aynen öyle görüyorum.”

“O zaman, ben de o yoldan ilerlerim,” diyerek bir adım attı Ikuji.

Seizō şimdi, çekçeğin üzerinde bu anısını yâd ediyordu. Kalbinin nasıl da hızlı hızlı attığını hatırladı. O gece günlüğüne, “Arkadaşımı mutlu et, onun dileğini gerçekleştir ey Tanrım... Tanrım, arkadaşımın bu temiz aşkını, bu güzel ve masum aşkını dileğince gerçekleştir... Tanrım, senin kudretinden sual olunmaz, arkadaşımın mutluluğu için ettiğim bu niyazımı, arkadaşım için ettiğim bu duayı kabul eyle...” yazdıktan sonra masasına nasıl kapandığını hatırladı.

O konuşmanın üzerinden on gün kadar geçtikten sonra bu ikili kendilerini, söz konusu kızın evinden çıkıp eski samuray malikanelerinin önündeki karanlık ve izbe yolda yürürken buldu. Kız, o gün evde değildi. Urawa’daki öğretmen okulunun sınavına girmeye gitmişti.

“İnsan bir şeyi kafaya koydu mu, yapamayacağı şey yoktur. Buna gönülden inanıyorum ama... Bu kararlılık bende doğuştan noksan.”

“Yok öyle bir şey.”

“Ama yani...”

“Böylesine güçsüzmüş gibi konuşma.”

“Senin gibi olsam iyi olurdu ama...”

“Ne demek benim gibi?”

“Ben senin aksine, aşkın altından kalkabilecek bir iradeye sahip değilim.”

Seizō, Ikuji’yi teselli etmeye çalıştı. Hem arkadaşı hem de kendisi için üzüntü duydu.

Çekçekte oturup etrafını izlerken gözüne bir sürü yüz ve pek çok olay takıldı. Yolda seyrekçe sıralanmış karaağaçlar, *kōshinzuka*’lar, tarlalar, çiftlik evleri ve benzer şeyler arasından geçip gidiyordu arabası. Birdenbire arkalarından bir at arabası geldi ve yanlarından geçerken yoldaki tozu kaldırdı.

Ikuji’nin babası il eğitim müfettişiydi. İki de kız kardeşi vardı; Yukiko on yedi, Shigeo ise on beş yaşındaydı. Seizō neredeyse her gün evlerine gittiğinde, Yukiko kapıyı hep gülümseyerek açardı. Shigeo ise henüz bir çocuk olduğundan *Shōnen Sekai* gibi dergiler okuyordu.

Hanesi fakir olduğundan okumak için Tokyo’ya gidemeyeceğini Seizō da yavaş yavaş fark etmişti. İşsiz işsiz gezmekten se, şimdilik bir ilkokulda çalışmasının iyi olacağına karar vermişti. Aylık 11 yen karşılığında Hanyū yakınlarındaki Miroku İlkokulu’nda bir iş bulması, tamamen Ikuji’nin babasının verdiği emekler sayesinde olmuştu.

Yolun kenarında küçük bir kapı görür gibi oldu, yanındaki tabelada Izumi Köyü Muhtarlığı yazıyordu. Seizō çekçekten inip içeri girdi.

“Kolay gelsin,” diye seslendiğinde, arka taraftan hademeye benzer elli yaşlarında bir adam çıktı.

“Muhtar azası burada mı?”

“Iwano-san mı?” diye sordu hademe, gözlerini sarsakça kırarak.

“Evet, o.”

Hademe, kartvizitini ve müfettişin yazdığı mektubu alıp içeri geçmeden önce, Seizō’yu misafir odasına buyur etti. Misafir odası dediği de ne masa ne sandalye barındıran bomboş bir *tatami* odasıydı, ortada basit bir Seto tarzı seramik maltız duruyordu sadece.

Muhtar azası tıknaz bir adamdı, üzerinde çubuklu bir *haori* vardı. Müfettişten gelen mektubu okurken “Bir bakalım, Hayashi-san siz misiniz? Katō-san bu meseleyi bana çitlatmıştı. Size bir referans mektubu yazayım,” dedi ve kirli bir mürekkep hokkası çıkardı. Uzun bir süre sessizlik içinde duraksayarak bir mektup kaleme aldıktan sonra, muhatabı olarak üzerine “Mitagaya Köyü Muhtarı Ishino Eizō-sama’ya” yazdı.

“Evet, bunu Miroku muhtarlığına götürür müsünüz?”